

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 18 lutego 2004 r.

w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał rozmnożeniowy

Na podstawie art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz. U. Nr 73, poz. 761) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać leśny materiał rozmnożeniowy;
- 2) klasy leśnego materiału rozmnożeniowego w postaci części roślin, należącego do gatunków topoli.

§ 2. Leśny materiał rozmnożeniowy w postaci jednostek nasiennych powinien osiągać poziom czystości gatunkowej nie mniejszy niż 99 %; wymogu tego nie stosuje się do leśnego materiału rozmnożeniowego w postaci jednostek nasiennych blisko spokrewnionych gatunków drzew, jeżeli nie został wyprodukowany ze sztucznych hybryd.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 85, poz. 766).

§ 3. Szczegółowe wymagania dotyczące minimalnego poziomu czystości całkowitej i zdolności kiełkowania (żywołności), jakie powinien spełniać leśny materiał rozmnożeniowy w postaci nasion, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. Szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać leśny materiał rozmnożeniowy w postaci części roślin oraz klasy leśnego materiału rozmnożeniowego w postaci części roślin, należącego do gatunków topoli, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 5. Szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać leśny materiał rozmnożeniowy w postaci materiału sadzeniowego, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Minister Środowiska: *Cz. Śleziak*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska
z dnia 18 lutego 2004 r. (poz. 272)

Załącznik nr 1

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE MINIMALNEGO POZIOMU CZYSTOŚCI CAŁKOWITEJ
I ZDOLNOŚCI KIEŁKOWANIA (ŻYWOTNOŚCI), JAKIE POWINIEN SPEŁNIAĆ LEŚNY MATERIAŁ
ROZMNOŻENIOWY W POSTACI NASION

Gatunek drzewa	Minimalny poziom czystości całkowitej — udział nasion czystych — w %	Minimalna zdolność kiełkowania (żywotność) — w %
1. Brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i> Roth.)	20	10
2. Brzoza omszona (<i>Betula pubescens</i> Ehrh.)	20	10
3. Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i> L.)	85	50
4. Czereśnia ptasia (<i>Prunus avium</i> L.)	90	50
5. Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i> Franco)	85	30
6. Dąb bezszypułkowy (<i>Quercus petraea</i> Liebl.)	90	30
7. Dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i> L.)	90	50
8. Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	90	30
9. Grab zwyczajny (<i>Carpinus betulus</i> L.)	85	30
10. Grochodrzew (<i>Robinia pseudoacacia</i> L.)	90	50
11. Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	85	50
12. Jodła pospolita (<i>Abies alba</i> Mill.)	85	20
13. Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i> L.)	85	70
14. Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i> L.)	85	70
15. Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	85	50
16. Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.)	85	40
17. Modrzew eurojapoński (<i>Larix x eurolepis</i> Henry)	60	10
18. Modrzew europejski (<i>Larix decidua</i> Mill.)	60	10
19. Modrzew japoński (<i>Larix kaempferi</i> Carr.)	60	10
20. Modrzew syberyjski (<i>Larix sibirica</i> Ledeb.)	60	10
21. Olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.)	50	20
22. Olsza szara (<i>Alnus incana</i> Moench.)	20	10
23. Sosna czarna (<i>Pinus nigra</i> Arnold)	90	50
24. Sosna limba (<i>Pinus cembra</i> L.)	90	50
25. Sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i> L.)	85	30
26. Sosna wydmowa (<i>Pinus contorta</i> Loud.)	90	50
27. Sosna zwyczajna (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	90	70
28. Świerk pospolity (<i>Picea abies</i> Karst.)	85	70

Załącznik nr 2

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA, JAKIE POWINIEN SPEŁNIAĆ LEŚNY MATERIAŁ ROZMNOŻENIOWY
W POSTACI CZĘŚCI ROŚLIN ORAZ KLASY LEŚNEGO MATERIAŁU ROZMNOŻENIOWEGO
W POSTACI CZĘŚCI ROŚLIN, NALEŻĄCEGO DO GATUNKÓW TOPOLI

A. Leśny materiał rozmnożeniowy w postaci części roślin gatunków drzew liściastych, z wyjątkiem gatunków topoli, powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) być pobrany z pędów nie starszych niż 1 rok;
- 2) nie posiadać uszkodzeń mechanicznych;
- 3) być pozbawiony oznak choroby i śladów żerowania przez szkodliwe organizmy;
- 4) w przypadku zrzezów zielonych:
 - a) być pobrany w okresie wegetacyjnym,
 - b) osiągać długość co najmniej 7 cm;
- 5) w przypadku zrzezów zdrewniałych:
 - a) być pobrany w dni bezmroźne w okresie spoczynku wegetacyjnego,
 - b) posiadać co najmniej jeden dobrze wykształcony pączek szczytowy¹⁾,
 - c) osiągać długość co najmniej 18 cm.

B. Leśny materiał rozmnożeniowy w postaci części roślin gatunków topoli, rozmnażany przez zrzezy łodygowe, powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) być pobrany z odcinków drewna nie starszego niż 2 lata;
- 2) posiadać nie mniej niż 2 dobrze wykształcone pączki;

¹⁾ Pączek znajdujący się na wierzchołku sadzonki.

- 3) być pozbawiony nekroz oraz uszkodzeń spowodowanych przez szkodliwe organizmy;
- 4) nie posiadać oznak wysuszenia, przegrzania, pleśnienia lub gnicia;
- 5) posiadać wyszczególnione wymiary w klasach:
 - a) długość co najmniej 20 cm,
 - b) grubość w części wierzchołkowej dla klas:
 - klasa EC 1 — co najmniej 8 mm,
 - klasa EC 2 — co najmniej 10 mm.

C. Leśny materiał rozmnożeniowy w postaci części roślin gatunków drzew iglastych powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) nie posiadać uszkodzeń mechanicznych;
- 2) być pozbawiony oznak choroby i śladów żerowania przez szkodliwe organizmy;
- 3) posiadać co najmniej jeden dobrze wykształcony pączek szczytowy oraz co najmniej trzy dobrze wykształcone pączki boczne;
- 4) osiągać długość co najmniej 7 cm;
- 5) w przypadku zrzezów półzdrewniałych:
 - a) być pobrany z uigłonych pędów tegorocznych,
 - b) być pobrany w okresie wegetacyjnym;
- 6) w przypadku zrzezów zdrewniałych:
 - a) być pobrany z uigłonych pędów młodszych niż 3 lata,
 - b) być pobrany w dni bezmroźne w okresie spoczynku wegetacyjnego.

Załącznik nr 3

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA, JAKIE POWINIEN SPEŁNIAĆ LEŚNY MATERIAŁ ROZMNOŻENIOWY
W POSTACI MATERIAŁU SADZENIOWEGO

A. I. Leśny materiał rozmnożeniowy w postaci materiału sadzeniowego, z wyjątkiem gatunków topoli, powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) posiadać prostą i zdrewniałą¹⁾ na całej długości strzałkę²⁾, wyraźnie wydłużoną wskutek przyrostu w ostatnim roku³⁾;
- 2) posiadać skupiony i prawidłowo rozwinięty system korzeniowy;
- 3) posiadać licznie występujące korzenie drobne na korzeniach szkieletowych⁴⁾;

¹⁾ Zakończony proces dojrzewania drewna, miazgi i kory.

²⁾ Główny pęd, stanowiący oś pionową sadzonki, biegnący od korzeni do pączka szczytowego.

³⁾ Część pędu głównego wyrosła w ostatnim roku.

⁴⁾ Najgrubsze korzenie tworzące podstawę systemu korzeniowego.

- 4) posiadać nieuszkodzony pączek szczytowy;
- 5) posiadać zdrowy i dobrze wykształcony pączek szczytowy — w przypadku gatunków drzew liściastych oraz iglastych, w których pędy boczne wyrastają z pędu głównego na tej samej wysokości (okółkowy układ pędów);
- 6) posiadać nieprzycinane pędy boczne korony — w przypadku gatunków drzew iglastych, z wyjątkiem gatunków z rodzaju *Larix*;
- 7) w przypadku gatunków drzew liściastych:
 - a) posiadać nie więcej niż połowę przycinanych pędów bocznych w koronie,
 - b) nie posiadać przycinanych pędów innych niż wymienione w lit. a,
 - c) posiadać zabezpieczone przed infekcją rany po przyciętych pędach — w przypadku przycinania, o którym mowa w lit. a;

- 8) nie posiadać oznak przesuszenia, przegrzania, pleśnienia lub gnicia;
- 9) nie posiadać uszkodzeń mechanicznych, w szczególności otwartych ran na pędach lub korzeniach sięgających miazgi lub drewna, rozdarć korzeni w miejscach rozwidlenia oraz wyłamań korzenia szkieletowego, z wyjątkiem ran powstałych podczas podkrzesywania, podcinania korzeni i wyorywania sadzonek;
- 10) nie posiadać uszkodzeń korzeni i pędów spowodowanych mrozem;
- 11) być pozbawiony śladów żerowania przez szkodliwe organizmy;
- 12) być pozbawiony oznak chorobowych, w szczególności uszkodzeń przyrostu z poprzedniego roku większych niż 10 %;
- 13) być pozbawiony martwicy, pęknięć oraz pomarszczeń kory;
- 14) nie posiadać więcej niż jednego pędu głównego;
- 15) posiadać prawidłowe proporcje pomiędzy wielkością części nadziemnej a wielkością systemu korzeniowego.
- A. II. Leśny materiał rozmnożeniowy w postaci materiału sadzeniowego, z wyjątkiem gatunków topoli, powinien posiadać następujące wymiary:

Gatunek drzewa	Wiek (w latach)	Wysokość części nadziemnej (w cm)		Średnica w szyi korzeniowej, nie mniej niż (w mm)
		nie mniej niż	nie więcej niż	
1	2	3	4	5
dla obszaru Rzeczypospolitej Polskiej				
1. Brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i> Roth.)	1	8	—	—
	2	15	—	—
	3	50	—	—
2. Brzoza omszona (<i>Betula pubescens</i> Ehrh.)	1	8	—	—
	2	15	—	—
	3	50	—	—
3. Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i> L.)	1	10	—	—
	2	15	—	3
	3	25	—	4
4. Czereśnia ptasia (<i>Prunus avium</i> L.)	1	10	—	—
	2	30	—	—
	3	60	—	—
5. Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i> Franco)	1	6	—	1
	2	10	—	2
	3	20	—	3
6. Dąb bezszypułkowy (<i>Quercus petraea</i> Liebl.)	1	7	—	2
	2	15	—	3
	3	20	—	4
	4	35	—	5
7. Dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i> L.)	1	10	—	—
	2	20	—	—
	3	30	—	—
8. Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	1	7	—	2
	2	15	—	3
	3	20	—	4
	4	35	—	5
9. Grab zwyczajny (<i>Carpinus betulus</i> L.)	1	8	—	—
	2	15	—	—
	3	30	—	—
10. Grochodrzew (<i>Robinia pseudoacacia</i> L.)	1	15	—	—
	2	40	—	—
11. Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	1	10	—	—
	2	20	—	—
	3	40	—	—
12. Jodła pospolita (<i>Abies alba</i> Mill.)	2	4	—	1
	3	6	—	2
	4	12	—	3

1	2	3	4	5
13. Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i> L.)	1 2 3	10 20 60	— — —	— — —
14. Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i> L.)	1 2 3	10 20 60	— — —	— — —
15. Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	1 2 3	8 15 20	— — —	— — —
16. Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.)	1 2 3	10 20 30	— — —	— — —
17. Modrzew europejski (<i>Larix decidua</i> Mill.)	1 2 3	5 10 20	— — —	1 3 3
18. Modrzew japoński (<i>Larix kaempferi</i> Carr.)	1 2 3	8 20 25	— — —	2 3 3
19. Olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.)	1 2 3	10 20 60	— — —	— — —
20. Olsza szara (<i>Alnus incana</i> Moench.)	1 2 3	15 25 60	— — —	— — —
21. Sosna czarna (<i>Pinus nigra</i> Arnold)	1 2	4 8	— —	1 2
22. Sosna limba (<i>Pinus cembra</i> L.)	2 3 4	5 7 8	— — —	— — —
23. Sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i> L.)	1 2 3	5 7 10	— — —	— — —
24. Sosna zwyczajna (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	1 2 3	4 8 18	— — —	1 2 4
25. Świerk pospolity (<i>Picea abies</i> Karst.)	1 2 3 4	5 8 20 20	— — — —	— 2 3 4
dla obszarów śródziemnomorskich				
1. Dąb korkowy (<i>Quercus suber</i> L.)	1	13	60	3
2. Dąb ostrolistny (<i>Quercus ilex</i> L.)	1 2	8 15	30 50	2 3
3. Sosna alepska (<i>Pinus halepensis</i> Mill.)	1 2	8 12	25 40	2 3
4. Sosna bośniacka (<i>Pinus leucodermis</i> Antoine)	1 2	8 10	25 35	2 3
5. Sosna czarna (<i>Pinus nigra</i> Arnold)	1 2	8 10	15 20	2 3
6. Sosna nadmorska (<i>Pinus pinaster</i> Ait.)	1 2	7 15	30 45	2 3
7. Sosna pinia (<i>Pinus pinea</i> L.)	1 2	10 15	30 40	3 4

B. I. Leśny materiał rozmnożeniowy w postaci materiału sadzeniowego należącego do gatunków topoli powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) mieć nie więcej niż 3 lata;
- 2) posiadać nie mniej niż 5 dobrze wykształconych pączków;
- 3) nie posiadać nekroz oraz uszkodzeń spowodowanych przez szkodliwe organizmy;
- 4) być pozbawiony oznak wysuszenia, przegrzania, spleśnienia lub gnicia;

5) nie posiadać zranień innych niż powstałe podczas podkrzesywania;

6) posiadać nie więcej niż jeden pęd główny;

7) posiadać prostą strzałkę.

B. II. Leśny materiał rozmnożeniowy w postaci materiału sadzeniowego należącego do gatunków topoli powinien posiadać wyszczególnione wymiary w klasach, nie mniejsze niż:

Klasa	Minimalna grubość w połowie wysokości (w mm)	Minimalna wysokość (w m)
dla obszarów o klimacie innym niż śródziemnomorski		
N1	6	1,5
N2	15	3,0
dla obszarów o klimacie śródziemnomorskim		
S1	25	3,0
S2	30	4,0